

Natuurvriendelijk waterwerk

Waterschapswerk en natuurbehoud blijken prima samen te kunnen gaan. Wetterskip Fryslân houdt zich aan een gedragscode. De libellenwerkgroep is er blij mee.

Door Halbe Hettema

Enthousiast als altijd wijst Peter de Boer naar de bruine glazenmaker, een libel, die boven het water cirkelt. „Sjoch, in hynstebiter.” De initiator van de Friese libellenwerkgroep, die ook de naam Hynstebiter draagt, staat samen met Johan Zijlstra van Wetterskip Fryslân op de Alde Ie in de Fennen bij Gorredijk bij een brede sloot. Aan beide kanten in het water tiert het krabbenscheer welig. Zo hoort het, zegt De Boer. Dit is precies wat het waterschap beoogt met natuurvriendelijk waterbeheer, vult Zijlstra aan.

Het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân heeft vorig jaar besloten zich te houden aan de gedragscode voor de Flora- en Faunawet. Het betekent dat bijvoorbeeld bij het hekkelen van sloten rekening wordt gehouden met kwetsbare planten en dieren.

In de Fennen is sprake van een zogenoemd pilot-project. Daarvan zijn er zes in de provincie. In dit geval gaat het om de relatie tussen krabbenscheer en de groene glazenmaker, de ielstikelbiter. Krabbenscheer, ielstikel in het Fries, is een drijvende waterplant. 's Winters sterven de bladeren af en zakt wat er van de plant overblijft naar de bodem. Op den duur heeft dat consequenties voor de doorstroming van het water. Op tijd hekkelen is daarom geboden.

Aan de andere kant is krabbenscheer een beschermde plant waar bepaalde diersoorten op aangewezen zijn. De zwarte stern, bijvoorbeeld, die op de drijvende groene deken graag zijn nest bouwt. En de groene glazenmaker, een beschermde libel.

Om met deze natuurbelangen rekening te houden, past het waterschap indachtig de gedragscode een speciaal beheer toe. In het geval van de

Peter de Boer (links) en Johan Zijlstra met een uit het water gehaalde krabbenscheer.

Foto LC/Catrinus van der Veen

sloot in de Fennen is dat het vervroegen van het schonen. Dat gebeurt nu in mei en juni, ruim voor het afzetten van de eitjes van de groene glazenmaker. Bovendien blijft zo'n beetje de helft van het krabbenscheer staan. Een jaar later is het de andere helft. „Prachtig dat de rayonbeheerder hjir sa bewust mei omgiet”, vindt Zijlstra.

Hier ligt de gulden middenweg, volgens de waterschapsman. Zowel de natuur als het waterbeheer is met deze aanpak gediend. Als coördinator voor het naleven van de Flora- en Faunawet merkt hij dat het

voor zijn waterschapscollega's wel even wennen is. Zowel voor de mensen achter het bureau als voor de medewerkers in het veld.

„Dizze wurkwize moat oppakt wurde yn de organisaasje. Dat giet goed”, ziet Zijlstra. Er zijn veel waterschapsmensen die altijd al rekening houden met planten en dieren. Kraanmachinisten, bijvoorbeeld, die even uitstappen als ze denken dat ze iets bijzonders in de bak hebben. Of even de bak schuin houden om de vis de tijd te geven weer in het water te springen. In zulke gevallen is het toepassen van de gedrags-

code niet meer dan het vastleggen van een werkwijze die in de praktijk al wordt toegepast.

Bij zowel het baggeren en hekkelen van sloten als bij het ophogen van kaden houdt het waterschap rekening met de natuurwaarden. Zijlstra heeft de beschikking over de digitale natuuratlas die door de provincie wordt bijgehouden. Daar staan de resultaten van veel inventarisaties in. Daarbij hanteert de coördinator lijsten waar beschermde soorten op staan die relevant zijn in het waterschapswerk.

Het benutten van de natuur-

atlas heeft nog een gunstig neveneffect, vult De Boer aan. Vrijwilligers die de waarnemingen doorgeven, zien nu ook wat het nut er van is.

De toepassing van de gedragscode heeft voor het waterschap een bijkomend voordeel. Normaal gesproken moet voor het werken in gebieden met zeldzame planten of dieren een ontheffing van de Flora- en Faunawet worden aangevraagd. Dat is nu in veel gevallen niet meer nodig.

Wat er tegenover staat, is dat de waterschapswerkers uit zichzelf met de natuur rekening houden. „En dat is maar

as it oplizzen fan rigels”, stelt Zijlstra. „It giet om it bewust wurden fan de minsken.”

Dat werkt nu al, oordeelt De Boer van de libellenwerkgroep. „Wy binne in krityske club. Mar wy sjogge dat wy troch oerlis mei 't wetterskip wol ta goeie dingen komme kinne.”

Daarbij kijkt de natuurbeheerder niet op een enkel beestje. „Fansels giet der wolris in plantsje as bistje oan, mar dat is net slim, dat akseptearje wy.”

Zijlstra beaamt het. „It draait net om it yndividu. It giet om it behâld fan de populaasje.”